

Arhimandritul Athanasie Mytilineos (1927-2006), starețul Mănăstirii Adormirea Maicii Domnului și Sfântul Dimitrie din Larisa, Grecia, a fost un predicator luminat, care s-a dedicat încă din tinerețe catehizării poporului lui Dumnezeu – slujire pentru care a fost supranumit „Noul Gură de Aur” al Greciei. Omiliile sale se adresează tuturor credincioșilor Bisericii, indiferent de nivelul lor cultural, fiind în același timp simple, profunde și profetice.

Starețul a avut pe deplin conștiința faptului că în Biserică este nevoie de cateheză ca poporul să dobândească cunoștința învățaturii de credință, după cum obișnuia să spună: „Cateheza nu este un lux, nici nu este ceva excepțional sau facultativ; cateheza este ceva foarte necesar. Este o adevărată binecuvântare dacă vom înțelege cândva că trebuie să ne completăm catehizarea noastră după Botez, atunci când ne vom maturiza. Dacă conștientizăm că trebuie să dobândim cunoașterea conținutului credinței noastre, atunci vom alerga să ne completăm cunoașterea duhovnicească, teologică, creștinească nu numai la vârsta copilăriei și a adolescenței, ci pe tot parcursul vieții.

Catehezele și omiliile sale au ajuns să circule în întreaga lume și să se bucure de un deosebit interes, în special după ce o parte dintre catehezele sale la *Apocalipsă*, înregistrate audio în limba greacă, au fost traduse și în limba engleză.

Amintim că fericitul stareț Athanasie a lăsat Bisericii o moștenire catehetică impresionantă – peste 3000 de cateheze și omilii înregistrate audio –, în care a explicat în amănunt cărțile Sfintei Scripturi, de la *Facere* până la *Apocalipsă*, fără a ocoli nici o temă importantă din viața contemporană a credincioșilor și a Bisericii.

ARHIMANDRITUL
ATHANASIE MYTILINEOS

Armageddonul și nimicirea antihristului

Cateheze la *Cartea Apocalipsei*

IV

Traducere din limba greacă
Prof. Ivan Dumitru

editura
Σοφία

București

Cuprins

Părintele Athanasie Mytilineos și neliniștea eshatologică.....	5
I. Cei trei îngeri. Parcursul spre vremurile eshatologice: Evanghelia, căderea, judecata	9
II. Secerișul și culesul viei. Preludiul Judecății: Parabolele și fericirea celor morți	41
III. Cei șapte îngeri cu cupele. Cântarea celor săvârșiți și începutul ultimelor plăgi.....	63
IV. Primele cinci cupe. Împlinirea plăgilor și restabilirea legii mozaice.....	85
V. Cea de-a șasea cupă. Orientul se întoarce împotriva Occidentului; exterminarea reciprocă.....	99
VI. Cea de-a șaptea cupă. Succedarea lipsei de pocăință și a plăgilor extreme	121
VII. Vedenia desfrânatei și a fiarei, partea I. Identitatea luptătorilor împotriva lui Dumnezeu.....	137
VIII. Vedenia desfrânatei și a fiarei, partea a II-a. Legarea diavolului și întorcerea temporară a idolatriei.....	163
IX. Vedenia desfrânatei și a fiarei, partea a III-a. Prorocia căderii și pedepsirea desfrânatei	193
X. Ieșirea diacronică și alte tipuri de despărțire a creștinului de lume	221
XI. Sentința, distrugerea, tânguirea și veselia. Reacția la dezastru a împăraților, a neguțătorilor, a corăbierilor și a sfinților	245
XII. <i>Intermezzo</i> și vestirea Nunții Mielului. Sensul istoriei	273
XIII. Imaginea războinică a Cuvântului ca un Călăreț alb purtând sabia-cuvânt. Hristos-Judecătorul venind în istorie.....	295
XIV. Armagedonul. Cina păsărilor față în față cu cina lui Dumnezeu	317
XV. Perioada Evangheliei. „Și a fost acesta legat o mic de ani” ...	333
XVI. Judecata în perioada Evangheliei. Pecetea lui Hristos sau a Antihristului o primim în epoca în care trăim	355
XVII. Confruntarea finală. Atacul duhovnicesc, economic, social și fizic împotriva „rămășiței”	375

Coperta: Mona Velciov

Redactor: Diana-Cristina Vlad

Traducere realizată după originalul în limba greacă: Αρχιμανδριτης Αθανασιος Μυτιληναιος, *Ομιλίες εις τήν «Αποκάλυψιν» του Εὐαγγελιστοῦ Ἰωάννου*, (Γ' τόμος), Εκδότης: Ἱερα Μονη Κομνηνείου (Στομιον Λαρισης).

© Ἱερά Μονή Κομνηνείου «Κοιμήσεως Θεοτόκου» καί «Αγίου Δημητρίου»
400.07 Στόμιον, Λαρίσης

© Editura Sophia, pentru prezenta ediție

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

ATHANASIE MYTHILINEOS, arhimandrit

Armagedonul și nimicirea antihristului: Cateze la Cartea Apocalipsei/
Arhimandritul Athanasie Mytilineos; trad. din lb. greacă: prof. Ivan Dumitru –
București: Editura Sophia, 2023

ISBN 978-973-136-925-9

I. Dumitru, Ivan (trad.)

Părintele Athanasie Mytilineos și neliniștea eshatologică

Cu ajutorul Bunului Dumnezeu, reușim să continuăm traducerea minunatelor *Cateze la cartea Apocalipsei* ale părintelui Athanasie Mytilineos și să oferim un nou volum în care autorul, cu o deosebită harismă a tâlcuirii Scripturii, nu ostenește să ne descopere din tainele *Apocalipsei* și să ne pregătească pentru o corectă raportare și trăire în fața vremurilor eshatologice care vor veni.

Astăzi, poate mai mult decât în alte epoci, având în vedere și dificultățile cotidiene pe care le întâmpinăm – dificultăți, desigur, legate nu de supraviețuirea noastră materială, ci, în principal, de posibilitatea de a ne practica și mărturisi credința, de a ne crește copiii în valorile tradiționale creștine, de a ne exprima libertatea de conștiință etc. –, există un sentiment mai puternic al apropierii de acele vremuri de pe urmă, descrise simbolic în *Apocalipsă*. Este vorba despre ceea ce părintele Athanasie numește *neliniște eshatologică*, un sentiment cu totul îndreptățit și folositor, dacă nu conduce la panică și nelucrare:

„Cu ajutorul Sfântului Dumnezeu în Treime slăvit, iubiiții mei, continuăm temele noastre din cartea *Apocalipsei*. Interesul pe care-l suscită aceste teme îl poate vedea cineva manifestându-se la o scară globală. Aceasta arată o anumită neliniște eshatologică a oamenilor. Și nu ar putea să se întâmple altfel, întrucât falimentul moral, stricarea moravurilor, creșterea criminalității, elogierea și promovarea perversiunilor sexuale, apostazia și ateismul, amenințarea unei conflagrații mondiale și, mai cu seamă,

a unui război nuclear, precum și incertitudinea în fața zilei de mâine, toate acestea îi fac pe mulți să se întoarcă spre această carte prorocască a *Apocalipsei*, pentru ca să descifreze viitorul.”

Cu toate acestea, părintele Athanasie vorbește, cu discernământ, în favoarea unei înțelegeri depline și exacte a momentului *acum* în care trăim și a felului cum se cuvine să-l întâmpinăm, iar nu să ne preocupăm exclusiv de problemele care vor veni și să cădem într-un fel de ghicire a viitorului, care este cu totul nefolositoare sufletește:

„Se cuvine încă să mai spunem faptul că *Apocalipsa* nu este o carte care vine să ne descopere viitorul, așa cum cred foarte mulți, ci este o carte care ne dă măsura prezentului, dar și a trecutului. Totuși, așa cum v-am spus, este evidentă această sete a oamenilor de a afla viitorul și din acest motiv studiază Sfânta Scriptură, în special cartea *Apocalipsei*, și inundă locurile unde se face tâlcuirea ei; există, prin urmare, o așteptare eshatologică.”

Părintele Athanasie, așa cum ne-a obișnuit și în volumele anterioare, nu este un tâlcuitor științific al textului *Apocalipsei*, ci un creștin care pe lângă înțelegerea evenimentelor eshatologice își pune importanta problemă a modului cum vor trăi, mai exact cum vor rezista, în acele vremuri primejdioase, cei credincioși. Când vor fi acele presiuni de închinare la Antihrist, fără precedent în istorie, oare cum vor rezita creștinii? Chiar pe baza textului cărții *Apocalipsei*, părintele răspunde:

„Cu adevărat, păzirea poruncilor și credința în numele lui Iisus Hristos reprezintă acea axă bipolară pe care se sprijină această virtute fundamentală și atât de necesară a *răbdării*. Păzirea poruncilor naște curăția inimii, iar credința în Iisus Hristos aprinde flacăra iubirii. Acestea două împreună atrag harul lui Dumnezeu, iar rezultanta tuturor acestora creează minunea *răbdării*, a *rezistenței*.”

Aș mai sublinia, ca o ultimă idee din această scurtă introducere, faptul că părintele Athanasie este un extraordinar observa-

tor al modului cum lucrează acceptarea mesajului Scripturii, în general, și al *Apocalipsei*, în particular, în sufletul omului și respectiv ce efecte are asupra sufletului respingerea acestuia sau trunchiata lui înțelegere. El este, din această perspectivă, un remarcabil psiholog, dar care nu abordează decât efectele psihologice – să zicem așa – ale întâlnirii omului cu Evanghelia, cu mesajul lui Hristos. De aceea și pledează pentru evanghelizarea și chiar pentru reevanghelizarea popoarelor creștine. Acesta este, de altfel, și unul dintre mesajele principale ale cărții *Apocalipsei*. Anume că, înainte de A Doua Venire a Domnului, lumea este chemată la pocăință, la întoarcerea la Hristos, la o reevanghelizare globală și a fiecăruia dintre noi.

În încheiere, adresăm întreaga noastră recunoștință curioșilor părinți de la Mănăstirea Adormirii Maicii Domnului și Sfântul Dimitrie din Larisa, în special arhimandritului Policarp, actualul egumen al mănăstirii, pentru dragostea lor cu adevărat evanghelică și pentru sprijinul acordat strădaniei noastre de a oferi publicului cititor din spațiul românesc prima traducere integrală din limba greacă a renumitelor *Cateheze la Apocalipsă*, ale vrednicului de pomenire stareț Athanasie Mytilineos.

Traducătorul

CAPITOLUL ÎNTÂI

Cei trei îngeri.
Parcursul spre vremurile eshatologice:
Evanghelia, căderea, judecata

(Începutul acestui capitol – al celui dintâi, al volumului al IV-lea – se află la pagina întâi a Omiliei 79)

Cu ajutorul Sfântului Dumnezeu în Treime slăvit, iubirii mei, continuăm temele noastre din cartea *Apocalipsei*. Interesul pe care-l suscită aceste teme se poate vedea manifestându-se la o scară globală. Aceasta arată o anumită neliniște eshatologică a oamenilor. Și nu s-ar putea întâmpla altfel, întrucât falimentul moral, stricarea moravurilor, creșterea criminalității, elogierea și promovarea perversiunilor sexuale, apostazia și ateismul, amenințarea unei conflagrații mondiale, și mai cu seamă a unui război nuclear, precum și incertitudinea în fața zilei de mâine, toate acestea îi fac pe mulți să se întoarcă spre această carte procească a *Apocalipsei*, pentru a descifra viitorul.

Firește, această carte nu poate fi înțeleasă decât în Biserica lui Hristos. În afara spațiului Bisericii orice tentativă de erminie nu va avea decât răspunsuri greșite. Aș spune că în afara Bisericii face ravagii erminia, tâlcuirea eretică.

Se cuvine încă să mai spunem faptul că *Apocalipsa* nu este o carte care vine să ne descopere viitorul, așa cum cred foarte mulți, ci este o carte care ne dă măsura prezentului, dar și a trecutului. Totuși, așa cum v-am spus, este evidentă această sete a oamenilor de a afla viitorul și, de aceea, studiază Sfânta Scriptură, în special

cartea *Apocalipsei* și inundă locurile unde se face erminia¹ (tâlcuirea) ei; există, prin urmare, o așteptare eshatologică.

Ceva analog a fost consemnat la toate popoarele pământului în urmă cu două mii de ani, când oamenii Îl așteptau pe Mesia, adică pe Iisus Hristos. Istoria vremurilor Noului Testament ne arată acest lucru.

Acum trăim – așa pare să fie – în cadrul celei de-a doua *vremuri eshatologice*, întrucât primele vremuri eshatologice au fost Prima Venire a lui Hristos, iar cele de-a doua vremuri eshatologice reprezintă A Doua Venire a lui Hristos. Prin urmare, se pare că ne aflăm chiar în *ajunul* celei de A Doua Veniri a lui Hristos, adică în ultimele zile ale vremurilor eshatologice. Pentru că, din punct de vedere istoric, această neliniște a oamenilor pentru ziua de mâine, adică pentru ceea ce se va întâmpla imediat, ca și cum am aștepta ceva, parcă toți oamenii așteptăm ceva, toate popoarele vor ceva, așteaptă ceva, arată această neliniște eshatologică, care își are precedentul în Prima Venire a lui Hristos.

Cartea *Apocalipsei*, după cum probabil deja ați și sesizat din analiza pe care i-am făcut-o până acum, arată parcursul omenirii, din perspectiva credinței în Hristos, desigur, și a necredinței sau a apostaziei față de El. Însă în spatele apostaziei oamenilor există vechiul vrăjmaș, diavolul, care continuă să inducă, să actualizeze păcatul strămoșesc în fiecare generație de oameni. În acest fel, și acesta, și toți cei ce-l urmează se transformă în puteri potrivnice lui Dumnezeu, care se întorc împotriva lui Iisus Hristos, împotriva Bisericii Sale, într-o luptă globală îngrozitoare.

Cu siguranță, această luptă se va intensifica într-un mod nemaivăzut în vremurile eshatologice prin fenomenul înșelării și al

¹ „Erminie” de la gr. *ερμινια*, reprezintă termenul tehnic, cel mai des utilizat și generalizat în mediile specializate, prin care se desemnează acțiunea de a explica și de a interpreta textul Sfintei Scripturi sau, în general, a unui text literar, eveniment etc., respectiv „ermineuții” sunt interpreții, tâlcuitorii acestor texte etc. Vom folosi, de asemenea, și termenul „tâlcuire” care este în mare măsură sinonim cu „erminie”, dar care nu posedă întreaga cuprindere a cuvântului „erminie” (*n. tr.*).

apostaziei, dar numai pentru un scurt interval de timp. În cele din urmă, rezultatul întregii lupte va fi pentru biruința lui Hristos, atât în cadrul istoriei în toate veacurile, prin prezența Bisericii Sale și a poporului Său în istorie, cât și prin sfârșitul răului și al purtătorilor răului. Această finală și definitivă biruință este descrisă în capitolul al douăzecilea al *Apocalipsei*, pe care, cu ajutorul lui Dumnezeu, îl vom analiza la momentul potrivit.

Aș dori să aveți încredere în insuflarea dumnezeiască a cărții *Apocalipsei*. Să nu vă întrebați dacă este așa sau altfel. Veți spune în fiecare moment: Aceasta este cartea lui Dumnezeu. Evenimentele descrise în ea sunt descoperite de Dumnezeu! Ar mai trebui încă, împreună cu credința în inspirația dumnezeiască a cuvântului lui Dumnezeu, să avem și o atenție neîmpărțită, ca să putem înțelege ceea ce se spune, ca să nu ajungem să ascultăm și să înțelegem ceva diferit sau cu totul altceva.

Prin această scurtă introducere, venim acum, iubiții mei, la tema noastră principală.

(Secțiunea aceasta, a celui dintâi capitol, se continuă la pagina întâi a Omiliei 79)

Ne aflăm la capitolul al paisprezecelea al *Apocalipsei*, la versetul 6. „Și am văzut apoi alt înger, care zbură în mijlocul cerului, având să binevestească Evanghelia veșnică celor ce locuiesc pe pământ și la tot neamul și seminția și limba și poporul, zicând cu glas puternic: Temeți-vă de Dumnezeu și dați Lui slavă, că a venit ceasul judecății Lui, și vă închinați Celui Ce a făcut cerul și pământul și marea și izvoarele apelor”².

După acel *intermezzo* care a fost inserat mai sus, al Mielului care stătea și care era înconjurat de cei o sută patruzeci și patru

² *Apocalipsa* 14, 6-7. Menționez că citatele biblice, cuprinse în acest volum, au urmat, în mare, ediția curentă sinodală a Bibliiei Ortodoxe, însă am folosit și ediția Bibliiei din 1914, și ediția Noului Testament bilingv, editat de Mănăstirea Vatoped, Muntele Athos, 2022, precum și (re)traduceri punctuale ale unor pasaje sau cuvinte din versetele biblice, acolo unde comentariile arhim. Athanasie revendicau o mai mare acrivie a traducerii românești față de textul original al Sfintei Scripturi (*n. tr.*).

de mii de credincioși afierosiți, Sfântul Ioan Evanghelistul revine, iubii mei, la continuarea imaginilor întristătoare ale istoriei omenirii și a Bisericii.

Desigur, după prezența Antihristului, imediat după – subliniez acest lucru, și vi l-am mai spus de două-trei ori până acum –, nu mai intervine nimic. După Antihrist, imediat după aceea vine Hristos, Care nu va veni ca Izbăvitor, ci ca Judecător. Astfel, de-aici înainte, capitolele care sunt menționate mai jos sunt acoperite de pregătirea Judecății și se încheie cu Judecata din urmă, care coincide totdeauna cu A Doua Venire a lui Hristos.

Atunci când spunem Judecată, înțelegem restaurarea dreptății și a adevărului în persoana dreptilor și a adevăraților creștini, precum și pedepsirea nedreptății și a minciunii, a falsului în persoana oamenilor neevlavioși, și nedrepti, și necredincioși.

După cum înaintea Antihristului avem vremurile acțiunii antihriștilor parțiali, tot așa și înainte de Judecata finală avem judecata parțială a istoriei. Așa cum avem mulți antihriști, tot așa avem și multe judecăți ale lui Hristos. Această judecată parțială a istoriei nu este nimic altceva decât însăși intervenția lui Hristos Judecătorul în evenimentele particulare ale istoriei. Întocmai așa cum vedem că intervine Dumnezeu în istoria lui Israel pe toată lungimea existenței ei, în acest fel Dumnezeu intervine totdeauna în cadrul istoriei ca să creeze aceste judecăți parțiale sau particulare³.

Aceste intervenții ale lui Dumnezeu au un caracter pedagogic sau unul pedepsitor, potrivit cu modul în care va judeca Dumnezeu. Însă Judecata finală nu va avea un caracter pedagogic, ci doar un caracter pedepsitor în mod exclusiv.

³ Pentru o mai bună înțelegere a ceea ce înseamnă judecată parțială sau particulară, amintim aici faptul că termenul „judecată”, în grecește *krisis* (κρίσις), a fost oarecum înlocuit în limbajul nostru comun prin „criză”, care nu este altceva decât un neologism calchiat din grecescul *krisis* (κρίσις); așadar cuvântul „criză” înseamnă tot „judecată”, însă, fiind mai abstract, nu-l mai duce pe om cu gândul la „judecata lui Dumnezeu” (n. tr.).

Pe baza acestora pe care vi le-am spus, observăm faptul că, înainte de Judecata finală, deja judecata se lucrează, judecata se săvârșește; așa cum și înainte de venirea Antihristului, Antihristul lucrează și activează. Aceasta, faptul că deja judecata se săvârșește, se vede din multe pasaje ale Sfintei Scripturi. Constituie o taină felul cum Dumnezeu intervine în cadrul istoriei și o judecă. Și în mod foarte firesc acest lucru este cu totul limpede în ochii celor credincioși, însă necredincioșilor probabil că nu le este vădit; sau, mai bine zis, li se vădește, dar nu vor niciodată să explice fenomenul în mod teologic, ci îl explică după alte criterii, acelea pe care le oferă filosofia lumească a istoriei. Prin prisma acestor criterii filosofice ei judecă rezultatele istoriei.

Spre exemplu, de ce am învins noi în 1940? De ce a pierdut, de ce a fost învinsă Germania în Al Doilea Război Mondial? Aceste „de ce-uri” ale istoriei istoricii nu le interpretează niciodată în mod teologic; ei se străduiesc să facă o interpretare filosofică a istoriei, însă nu și una teologică. Spre pildă, cum ar putea fi explicată victoria grecilor împotriva a două imperii, a Italiei și a Germaniei? Poate fi explicată printr-o varietate de teorii, fie materialiste, fie economice – desigur, materialistă este și aceasta –, aici însă cel mai important lucru este acum faptul că aceste teorii sunt confirmate pe dos. Ar trebui, pe baza acestor teorii, să fi câștigat și Germania, și Italia, însă întrucât apar alți factori s-a întâmplat invers. Dar care sunt acești factori care, în cele din urmă, oferă victoria Greciei? Aceștia interpretează lucrurile fie materialist, fie idealist, luați-o cum doriți, dar problema este aceea că nu se recunoaște faptul că Dumnezeu intervine în cadrul istoriei. Pentru creștini avem judecățile particulare (parțiale) ale istoriei, după cum le spune Dumnezeu evreilor: „Voi nu Mă ascultați; vă voi preda în mâinile babilonienilor; însă Eu îi voi pedepsi apoi pe babilonieni”⁴. Astfel distrugerea Babilonului, ca o erminie a istoriei, poate fi interpretată de fiecare,

⁴ Cf. *Iezechiel* 30, 25-26.

oricum dorește el; dar interpretarea corectă este aceea că Dumnezeu i-a pedepsit pe babilonieni, pentru că aceia la rândul lor îi pedepsiseră pe evrei; dar și evreii fuseseră pedepsiți de babilonieni, întrucât încălcase poruncile lui Dumnezeu. Așadar, vedem o complexitate, o încălceală am putea spune, în cadrul istoriei.

Pe acestea toate noi nu putem să le distingem; noi distingem numai ceea ce ne descoperă Dumnezeu. Putem să înțelegem numai anumite lucruri, atunci când acceptăm erminia teologică a istoriei, iar nu interpretarea filosofică. Încă, în cadrul istoriei se întâmplă multe lucruri inexplicabile; acestea se vor explica deplin în Împărăția lui Dumnezeu, iar credincioșii vor vedea lucrările lui Dumnezeu, fie și *aposteriori*, ca o imagine, așa cum proiectăm astăzi un film cu evenimentele războiului din 1940-1941 și vom sta pe un scaun ca să le vedem pe toate acestea fără griji. Astfel, atunci cei credincioși în Împărăția lui Dumnezeu vor recunoaște înțelepciunea și dragostea Lui și-L vor slăvi.

Dar să vedem și anumite pasaje din Sfânta Scriptură, legate de felul cum intervine Dumnezeu și judecă la un anumit moment istoria, pentru că Judecata finală se va face în vremurile eshatologice.

Sfântul Apostol Pavel în *Epistola întâi către Corinteni* (11, 32) scrie: „Dar, fiind judecați de Domnul, suntem pedepsiți, ca să nu fim osândiți împreună cu lumea”. A, prin urmare, Dumnezeu intervine în viața credincioșilor? Da. Cum intervine? Intervine, atunci când prin vreun păcat pe care-l facem, vine să ne pedepsească în mod pedagogic, ne face nouă judecată, adică tribunal și, prin judecata pe care ne-o face, ne pedepsește. Așadar, Apostolul Pavel zice: Fiind judecați de Domnul, suntem pedepsiți (în mod pedagogic), ca să nu fim osândiți împreună cu lumea, la Judecata finală, care este osânditoare. Ați înțeles?

Încă mai zice Sfântul Ioan Evanghelistul: „Cel ce crede în El – în Iisus Hristos – nu este judecat, iar cel ce nu crede a și

fost judecat”⁵. Cum „a și fost judecat”, dacă Judecata se va face în vremurile eshatologice? Avem același înțeles aici, cu ceea ce spunem: „Și precum ați auzit că vine antihrist, iar acum mulți antihriști s-au arătat”⁶. Este exact aceeași idee, de aceea am și luat în paralel tema Antihristului cu antihriștii și tema Judecății cu judecățile particulare (parțiale).

Și continuă Sfântul Ioan Evanghelistul: „Iar aceasta este judecata, că Lumina a venit în lume și oamenii au iubit întunericul mai mult decât Lumina”⁷. Și consemnează Sfântul Evanghelist Ioan cuvântul lui Hristos: „Acum este judecata acestei lumi; acum stăpânitorul lumii acesteia va fi aruncat afară”⁸. Acest „acum” este acea noapte în care Domnul Se afla în Grădina Ghetisimani, iar în ziua următoare urma să fie răstignit pe cruce. *Acum*, zice, *acum*, *acum este judecata acestei lumi*. Fiți cu luare-aminte, nu *a lumii*, ci *judecata acestei lumi*. *Acum, stăpânitorul lumii acesteia...* Cine este „stăpânitorul lumii acesteia”? Este diavolul care *va fi judecat*. Prin urmare, diavolul a fost deja judecat prin Răstignirea lui Iisus Hristos, însă ultima osândire va fi aceea pe care se va pune pecetea Judecății din Urmă.

Nu mergeți prea departe, iubii mei; pentru un om care moare, pentru acela Judecata s-a sfârșit; el a fost judecat! Evanghelistul Ioan ne spune că cel credincios „la judecată nu va veni, ci s-a mutat de la moarte la viață”⁹, din această viață merge în cea veșnică, fără să mai vină la judecată, la osândire. El nu mai vine la Judecată; deloc, nimic! Așadar, vedeți cum lucrează Judecata în cadrul istoriei?

Cu toate acestea, Sfântul Ioan Evanghelistul acum în *Apocalipsă* ne dă o imagine – aceea pe care v-am citit-o –, anume pregătirea de dinaintea Judecății, care se prelungește până la vărsa-

⁵ Ioan 3, 18.

⁶ I Ioan 2, 18.

⁷ Ioan 3, 19.

⁸ Ioan 12, 31.

⁹ Ioan 5, 24.

URDIS | We know
 rea celor șapte cupe, care este o serie de plăgi, ce sunt și ultimele din cadrul istoriei. Poate vă amintiți că am avut alte două *heptade* (grupe de câte șapte); acum avem ultima *heptadă*. Desigur că acest fapt nu înseamnă că se termină una, din punct de vedere istoric, pentru ca să înceapă alta și după aceea cealaltă. Vă amintiți că v-am spus că cele trei *heptade* lucrează în paralel, atunci când am discutat despre modul cum vom interpreta cartea *Apocalipsei*. Ar trebui să luăm evenimentele pe o linie dreaptă a timpului sau pe una elicoidală – vă amintiți modul erminiei – așadar, avem repetiție și iar repetiție. Prin urmare, prima plagă a primei *heptade*, prima plagă a celei de-a doua *heptade* și prima plagă a celei de-a treia *heptade*, în realitate este o singură plagă, care continuă să acopere, de-a lungul veacurilor, toate laturile, pliurile ei, până în vremurile eshatologice. Așadar, rămâne să vedem plăgile celor șapte *cupe*, care vor fi, așa cum am spus, deja ultima fază a fiecăreia dintre plăgi.

Îngerul pe care îl vede Sfântul Ioan Evangelistul este un înger nou, adică se arată pentru prima dată cadrul avanscenei. Nu are vreo legătură cu aparițiile îngerilor anteriori, pentru că zice „am văzut apoi alt înger, care zbura în mijlocul cerului” și cele ce urmează a fi relatate în continuare.

Îngerul zbura „în mijlocul cerului”. Aceasta arată că mesajul lui ar trebui să fie perceput de toți locuitorii pământului. Aceasta vrea să spună „mijlocul cerului”, anume că este în centrul cerului. „Mijlocul cerului” este centul cerului. Așadar, avem aici o percepție a îngerului optico-acustică, adică îl vedem și îl auzim. Fiți atenți, nu este un înger, aceasta este o imagine! Veți vedea aceasta în continuare.

Această prezență optico-acustică a Evangheliei – pentru că îngerul ține Evanghelia – nu este nimic altceva decât prezența Evangheliei ca absolut necesară și înseamnă faptul că trebuie să fie trimiși oamenii să propovăduiască, iar lumea trebuie să-i vadă și să-i asculte. Este ceea ce întrebă Apostolul Pavel: „Și

cum vor crede în Acela de Care n-au auzit? Și cum vor auzi, fără propovăduitor?”¹⁰. Cum vor auzi dacă nu va merge cineva să le propovăduiască, să-l vadă și în mod firesc să-l audă? Aceasta arată faptul că Evanghelia se va mișca înspre toate direcțiile pământului nostru, prin apostoli, misionari creștini, pentru a o primi și asuma toți oamenii. Aceasta vrea să spună prin faptul că îngerul este „în mijlocul cerului”; îl văd toți, sau, mai bine zis, toți văd Evanghelia, o aud toți! Fiți cu luare-aminte la acest punct, are o deosebită importanță!

Îngerul ține „Evanghelia veșnică”, așa cum spune Sfântul Ioan Evangelistul aici. Ea este „veșnică” fără ca vreodată să se învechească, și care celor ce cred le dăruiește viață veșnică. Are o autoritate veșnică, dă o veste îmbucurătoare, vestea cea bună, anume că voile lui Dumnezeu sunt puse în lucrare, adică vine mântuirea celor credincioși prin Judecata Universală a Domnului.

În consecință, este, așa cum spune Sfântul Andrei al Cezareei, „Evanghelia veșnică aceasta, care din veci a fost hărăzită de Dumnezeu”¹¹ ca să fie aceasta. De aceea se și numește „Evanghelia veșnică”.

Înfățișarea vedeniei, prin acest înger care zboară „în mijlocul cerului” și ține „Evanghelia veșnică”, arată mai înainte de orice nevoia de pocăință, pentru aceia care au auzit Evanghelia. Evanghelia a fost propovăduită, iubirii mei, la toate neamurile, la toate popoarele – vom vedea aceasta în continuare, așa cum spune Sfântul Ioan Evangelistul, „la tot poporul, la toată seminția, la toată limba”. Trebuie ca acolo unde a fost propovăduită Evanghelia să fie propovăduită din nou, ca o propovăduire a pocăinței și a întoarcerii, și la cei care nu a fost propovăduită ar trebui să se audă, pentru a fi dată o mărturie.

Iată cum spune acest lucru Mântuitorul (*Matei* 24, 14): „Și se va propovădui această Evangheliie a împărăției în toată lumea

¹⁰ *Romani* 10, 14.

¹¹ Sf. ANDREI AL CEZAREEI, *Tâlcuire la Apocalipsa Apostolului și Evangelistului Ioan Theologul*, PG 106, cuv. al XIV-lea, cap. 40, Athena, 2001, p. 344D.

spre mărturie la toate neamurile – anume că s-a propovăduit și totuși oamenii au rămas necredincioși, aceia care probabil vor rămâne necredincioși, *n. pr. Ath.*¹² –; și atunci va veni sfârșitul”. Prin urmare, evanghelizarea lumii este un semn al sfârșitului.

Iubiții mei, fiți atenți la acest aspect: Atunci când se va propovădui Evanghelia la întreaga lume în general, atunci va veni și sfârșitul. Domnul a grăit „mergeți și învățați toate neamurile” și celelalte, iar acum zice că propovăduirea Evangheliei este un semn al sfârșitului. Doresc să rețineți acest lucru. Și acum aici, în textul său, Sfântul Evanghelist Ioan se referă la Judecată, pentru a pregăti A Doua Venire a lui Hristos.

Astăzi Evanghelia s-a propovăduit pretutindeni?

Am putea să spunem că acest fapt este dovedit de sutele de limbi în care a fost tradusă. Evanghelia, iubiții mei, a fost tradusă în sute de limbi, iar dacă vorbim și despre dialecte, atunci vom spune că Sfânta Scriptură a fost tradusă în o mie patru sute de limbi și dialecte! Aceasta arată că în fond Evanghelia s-a propovăduit. Poate că-mi veți spune: „Dar numai unul din patru miliarde (o pătrime¹³) din populația pământului sunt creștini”. Deschideți un catalog al limbilor în care este tradusă Sfânta Scriptură (există o carte, *Catalogul limbilor*, care ia câte un fragment, și are o mostră de scriere din Scriptură), să vedeți în câte dialecte, numai în limba chineză, a fost tradusă Evanghelia. Sunt aproximativ douăzeci-douăzeci și cinci de dialecte!

Cu siguranță, în China, unde sunt un miliard și ceva de oameni (1, 439 miliarde acum, *n. tr.*), aceștia nu sunt creștini. În mod cert, dar Evanghelia s-a propovăduit. S-a propovăduit, pentru că atunci ce noimă sau înțeles ar mai avea traducerea Evangheliei? A fost tradusă, dar nu a fost primită!

Aici se cuvine să fie făcute o precizare și o distincție. „Se va propovădui Evanghelia”, dar nu „va fi crezută Evanghelia”. Vă rog

¹² Nota părintelui Athanasie.

¹³ Raportul este valabil și astăzi, chiar dacă populația actuală a lumii este de aproximativ opt miliarde de locuitori (*n. tr.*).

să fiți atenți la acest punct. De altfel, această frază a Mântuitorului, anume că „se va propovădui această Evangheligie spre mărturie la toate neamurile”, înseamnă că propovăduirea Evangheliei va fi ca un martor la ziua Judecării. Și mărturia este că nu va putea nimeni să zică „Doamne, nu am știut, nu am auzit niciodată nimic”, pentru că Evanghelia a ajuns în urechile noastre, a fost tradusă. Am luat-o însă noi s-o citim? Așadar, nu înseamnă că semnul sfârșitului va fi atunci când toți locuitorii pământului vor deveni creștini. Nu așteptați ca și celelalte miliarde de oameni să devină creștini; nu vor deveni! „Credința nu este a tuturor”¹⁴; Evanghelia va fi doar propovăduită. Și mai mult chiar, Domnul S-a întrebat dacă va afla credință pe pământ, atunci când va veni iarăși¹⁵. Nu o va mai afla nici la acelea care se numesc popoare creștine. Nici la acelea!

Și care este conținutul evanghelizării neamurilor? Îngerul, aici, zboară în mijlocul cerului, așadar este evident, este în spațiul public, nu este ascuns, iar aceasta arată faptul că propovăduirea Evangheliei este oferită înspre fiecare în chip vădit, iar nu pe ascuns. Așadar, acest înger strigă cu glas puternic și zice:

Mai întâi: „Temeți-vă de Domnul”. Primul punct este frica de Dumnezeu, care conduce la credință adâncă. Această frică, care va naște credința, va produce în om evitarea păcatului și ținerea poruncilor. Este într-un anume fel o reluare a propovăduirii, a mesajului Sfântului Ioan Botezătorul și al Domnului, care zice: „Pocăiți-vă că s-a apropiat împărăția cerurilor”¹⁶. Acest „temeți-vă de Domnul” vrea să spună, cutremurați-vă, simțiți înăuntrul vostru schimbarea întoarcerii, pocăiți-vă, întoarceți-vă înapoi la Dumnezeu. De altfel, mesajul „temeți-vă de Domnul” este și pentru închinătorii la idoli. Dacă veți citi cartea *Faptele Apostolilor*, veți vedea că Apostolii au propovăduit Evange-

¹⁴ II Tesaloniceni 3, 2.

¹⁵ Luca 18, 8.

¹⁶ Matei 3, 2; 4, 17.

lia având drept punct central pe tema: „Temeți-vă de Domnul, întoarceți-vă înapoi”¹⁷.

Al doilea punct al îndemnului îngerului este: „Dați slavă Lui”. Scopul pocăinței voastre și al punerii în lucrare a Evangheliei este slăvirea lui Dumnezeu, Căruia Îi și aparține în exclusivitate. Doar Lui I se cuvine slava și nimănui altcuiva. Numai lui Dumnezeu!

Al treilea punct este acesta: „Închinați-vă Celui Ce a făcut cerul și pământul și marea și izvoarele apelor”. Acest „închinați-vă numai lui Dumnezeu” face limpede pricina închinării exclusive, așadar, pentru că „Acesta este Ziditorul a toate, al universului, al creației. Prin urmare, nu vă închinați zidirii, ci Ziditorului; zidirea este creatură. Nici Antihristului să nu vă închinați, care-și va pune chipul său pentru a fi închinat”. Este o reamintire a primei porunci a Decalogului: „Domnului Dumnezeului tău să te închini și Lui singur să-I slujești”¹⁸.

Iubiții mei, Părinții Bisericii noastre spun următoarele: Acele zile vor fi atât de groaznice, încât acela care fie și numai Îl va mărturisi pe Iisus Hristos ca Dumnezeu, fără ca să mai țină poruncile lui Hristos, se va mântui! Spune aceasta un mare nevoitor. Și altă dată v-am mai spus aceasta! Atunci când v-am vorbit despre Antihrist, v-am făcut portretul lui, trăsăturile lui specifice, iar acestea sunt multe. Unul dintre puncte este și acesta pe care am să vi-l spun acum:

Demult, în pustia Egiptului, în Egiptul de Sus, trăiau mari nevoitori, și a fost pusă o întrebare unuia dintre acești nevoitori: „*Gheronda*, noi facem multă nevoie, trăim așa cum trăim, după noi ce se va întâmpla? Oamenii vor trăi în același fel?”. Iar acela a răspuns: „Nu. Odată cu trecerea timpului, oamenii vor face jumătate din lucrarea pe care am făcut-o noi!”

Și cu adevărat nevoie lor era una neobișnuit de aspră. Dacă citiți despre modul în care trăiau nevoitorii în pustie, veți

¹⁷ *Faptele Apostolilor* 3, 19; 14, 15; 26, 18 și 20.

¹⁸ *Matei* 4, 10.

înțelege faptul că noi nici pe departe nu vom putea să-i urmăm! Gândiți-vă numai – fac o paranteză aici – la faptul că Sfântul Simeon Noul Theolog, care a viețuit în secolul al X-lea, le zicea monahilor săi, din mănăstirea sa, care era aproape de Constantinopol: „Nu putem. Noi nu putem să viețuim și nici nu viețuim așa cum viețuiau Sfântul Antonie cel Mare și marii nevoitori; dar nici măcar puțin nu putem?”. Aceste lucruri le grăia Sfântul Simeon monahilor săi, în secolul al X-lea! Ce am putea spune astăzi în secolul al XX-lea¹⁹!... Luați aminte la acest fapt! Așadar, bătrânul nevoitor a continuat zicând: „Jumătate de lucrare vor face atunci nevoitorii, jumătate din aceea pe care o facem noi. Iar cei ce vor veni după aceea, nu vor avea deloc lucrare, decât numai credință vor avea, vor mărturisi doar credința; însă aceia care vor mărturisi credința în Hristos vor fi mai presus de noi!”²⁰. Iar aceasta, întrucât vor fi atât de înfricoșate acele zile, încât nu va mai exista, iubiții mei, loc de lucrare, dar și numai pentru că Îl vei mărturisi pe Hristos, vei trece printr-un martiriu groaznic.

Observați, prin urmare, faptul că aici avem o reamintire a primei porunci a Decalogului, anume că numai lui Dumnezeu să I ne închinăm și doar Lui să-I slujim; iar nu idolilor. Reamintirea

¹⁹ Și cu atât mai mul astăzi în secolul al XXI-lea, când asistăm la modificarea genetică a hranei, la otrăvirea chimică a solului, apei și a aerului, la creșterea alarmantă a radiațiilor, care toate slăbesc rezistența organismului uman într-o măsură foarte mare. În aceste condiții asceza trebuie făcută cu un deosebit discernământ (*n. tr.*).

²⁰ Nu există o trimitere la autorul acestei apoftegme. Presupunem însă că este vorba despre o prorocie a avvei Ishirion, menționată în *Patericul Egiptean*, de altfel este și singurul cuvânt păstrat de la acest mare nevoitor: „Frații părinți ai Schitului au prorocit pentru neamul cel de pe urmă. Ce am lucrat noi?, ziceau ei. Și răspunzând unul din ei, mare cu viața și cu numele, avva Ishirion, a zis: Noi poruncile lui Dumnezeu le-am împlinit. Și răspunzând frații au zis: dar cei după noi, oare ce vor face? Și a zis: vor să vină la jumătatea lucrului nostru. Și au zis frații: dar cei după dâșșii? A zis avva Ishirion: nu au nicidecum lucru cei ai neamului și rândului aceluia, ci va să le vină lor ispită. Și cei ce se vor afla lămuriiți [întru credință] în vremea aceea, mai mari și decât noi și decât părinții noștri se vor afla”. De asemenea, se poate observa încă de pe acum că afirmarea Dumnezeirii lui Hristos și în consecință a unicității mântuirii întru El reprezintă gestul care stârnete cea mai vehementă reacție de împotrivire în rândul anti-creștinilor și al ateorilor de toate nuanțele, care guvernează destinele oamenilor, inclusiv în țările creștine (*n. tr.*).